

[Bækgaard.]
 Specialisering, Masseproduktion og Masseomsætning, og alt dette kræver større Anlægskapital, hvilket igen har medført, at Enkeltmand ikke saa godt økonomisk set magter Opgaven, hvorfor man mere og mere er gaaet til Sammenslutning af Kapital i større eller mindre Selskaber. Begyndelsen til denne Udvikling er ikke af ny Dato. Ved Midten af forrige Aarhundrede fandtes der, efter hvad der er oplyst under tidligere Forhandlinger, kun 14 Aktieselskaber her i Landet, medens vi nu har over 6 000. Udviklingen er paa dette som paa saa mange andre Omraader oprindelig foregaaet uden Statens eller Lovgivningsmagtens Indblanding. Man har oprettet større eller mindre Selskaber, efterhaanden som Forholdene krævede det, og har naturligvis lavet Vedtægter eller Love angaaende Deltagernes indbyrdes Forhold.

Efterhaanden som denne Form for Kapitalisering og Drift af Erhvervsvirksomheder vandt frem, fik den imidlertid større Interesse for Offentligheden, dels ved, at offentligt Udbud af Aktier ved Startningen blev almindelig, navnlig for større Selskabers Vedkommende, dels ved, at Aktierne kom ud i Omsætningen som en almindelig Handelsvare. Denne større Interesse for Sagen fra Offentlighedens Side var vel nok medvirkende til, at man indenfor de Kredse, som baade økonomisk og personligt var knyttet til saadanne Virksomheder, tog Tanken om en Lovgivning paa dette Omraade op, en Tanke, som allerede var virkeliggjort forskellige Steder i Udlandet. I 1900 og 1901 blev Spørgsmaalet overvejet i en Kommission, som afgav Betænkning med et Udkast til Lov den 17. Marts 1901. Foreløbig kom der dog ikke noget Forslag frem for Rigsdagen, men senere, i 1909 og 1910, var Spørgsmaalet atter Genstand for Behandling i en Kommission, som ligeledes afgav Betænkning og udarbejdede et Udkast til Lov, som for Resten nogenlunde var i Overensstemmelse med den første Kommissions Indstilling. Paa Grundlag af dette Udkast fremsattes i Samlingen 1910—11 i Landstinget et Forslag til Lov om Aktieselskaber. Forslaget blev ikke færdigbehandlet i den første Samling lige saa lidt som i de efterfølgende, og det fremsattes i alt 6 Gange i Træk uden at blive færdigbehandlet. Først i Samlingen 1916—17 resulterede Overvejelserne i, at vi fik Loven om Aktieselskaber af 29. September 1917, den Lov, som er gældende i Øjeblikket.

Naar jeg i ganske korte Træk har fremdraget disse Forhold og peget paa de

mange og lange Overvejelser, som er gaaet forud for den gældende Lovs Tilblivelse, har Hensigten været at vise, at Loven, skønt den er gennemført i Krigstiden og ved Begyndelsen af en Spekulationsperiode, dog ikke er at betragte som et hastigt opdukende og uovervejete Fænomen, men er endog ret vel overvejete. Trods dette rejstes der dog inden længe Krav om Ændringer i Loven af forskellig Art. Der var blevet startet en Del Selskaber, som ikke alle var lige godt funderede, og af hvilke en Del gik i Stykker, da den første Nedgangsperiode kom, hvad der for Resten ogsaa hændte med Enkeltmandsforetagender. Naar det saa viste sig ved et saadant Sammenbrud, at der var noget mindre solidt ved Selskabet og somme Tider ogsaa det, der var værre, ræsonnerede man ofte som saa: Dette maa kunne forhindres ved Lov, vi maa have skrappe Lovbestemmelser for at forhindre Gentagelser. Jeg tror nu ikke, at Lovbestemmelser i nogen udstrakt Grad vilde have været i Stand til at forhindre de Skader, som paa den Maade aabenbares, lige saa lidt som jeg tror, at de i nogen udstrakt Grad vil kunne gøre det i Fremtiden. Men selv om jeg ikke tror, at Lovbestemmelser er i Stand til at forhindre alt, hvad der kan betegnes som Svindel, vil der alligevel være Grund til at prøve, om vi muligt kan indrette vor Lovgivning saadan, at den i stærkere Grad yder et Værn og betyder en Betyggelse i saa Henseende. Der kan da nok være Grund til, efter at Loven har virket i en Aarrække under skiftende Erhvervsforhold og økonomiske Forhold at tage den op til Revision og eventuelt foretage de Rettelser, som man finder formaalstjenlige.

Allerede i Samlingen 1923—24 havde vi et Revisionsforslag til Behandling her i Landstinget, men det blev ikke færdigbehandlet. Senere har der to Gange været fremsat Forslag i Folketinget, uden at de førte til noget Resultat. Nu foreligger der altsaa igen et Regeringsforslag, der har været til Behandling i et derom nedsat Udvalg af Repræsentanter for forskellige interesserede Erhvervsinstitutioner. Forslaget er saaledes grundigt overvejet, og Ministeren har i sin Forelæggelsestale i det væsentlige gjort Rede for de foreslaaede Ændringer, der jo ikke er fuldt saa store, som man maaske kunde faa Indtryk af ved at se paa det forøgede Antal Paragraffer, det indeholder i Forhold til den nuværende Lov. Som Ministeren sagde i sin Forelæggelsestale, er Grundprincipperne i den gældende Lov blevet bibeholdt. Æn-